

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bořivoje Hájka a soudců Mgr. Radka Kopsy a JUDr. Šárky Hůrkové, Ph.D., ve věci

žalobkyně: [redacted], narozená dne [redacted]
bytem [redacted],
zastoupená advokátkou Mgr. Janou Malou
sídlem Rooseveltova 335, Chrudim

proti
žalovanému: [redacted], narozený dne [redacted]
bytem [redacted],
zastoupený advokátem JUDr. Petrem Gallatem
sídlem Filištínská 145, Chrudim

o zrušení a vypořádání spoluvlastnictví,
o odvolání žalovaného proti rozsudku Okresního soudu v Chrudimi ze dne 30. října 2018,
č. j. 3 C 148/2017 – 60,

takto:

- I. Rozsudek okresního soudu se potvrzuje.
- II. Žalovaný je povinen nahradit žalobkyni náklady odvolacího řízení ve výši 49 269 Kč k rukám zástupkyně žalobkyně do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Shora uvedeným rozsudkem okresní soud rozhodl tak, že zrušil podílové spoluvlastnictví účastníků ke stavební parcele č. [redacted] jejíž součástí je dům č. p. [redacted], a k pozemkové parcele č. [redacted], vše v katastrálním území [redacted] (výrok I.), nemovitosti uvedené ve výroku I. přikázal do vlastnictví žalobkyně (výrok II.), uložil žalobkyni zaplatit žalovanému vypořádací podíl ve výši 1 225 000 Kč do tří měsíců od právní moci rozsudku (výrok III.), uložil žalovanému povinnost

Shodu s prvopisem potvrzuje [redacted].

nahradit žalobkyni náklady řízení ve výši 3 500 Kč (výrok IV.) a uložil žalovanému povinnost nahradit náklady řízení státu ve výši 5 550 Kč (výrok V.).

2. Okresní soud po skutkové stránce dospěl k závěru, že účastníci jsou spoluvlastníci shora uvedených nemovitostí, a to každý jednou polovinou. Účastníci byli manželé od [REDACTED] 2011 do [REDACTED] 2017. Předmětné nemovitosti koupili ještě před uzavřením manželství v roce 2005 za kupní cenu 750 000 Kč, kterou hradili pomocí úvěru, který není dosud splacen. Obvyklá cena předmětných nemovitostí v současné době činí 2 450 000 Kč. Reálné rozdělení nemovitostí není možné. Účastníci se nemohou dohodnout na vypořádání spoluvlastnictví, které žalobkyně požaduje.
3. Výše popsany zjištěný skutkový stav posoudil okresní soud po právní stránce podle ustanovení § 1140, § 1141, § 1141 odst. 1, § 1143 a § 1147 zákona č. 89/2012 Sb. občanského zákoníku (dále též o. z.) tak, že vzhledem k tomu, že podle zákona nikoho nelze nutit setrvat ve spoluvlastnictví, bylo nutno spoluvlastnictví zrušit. Nemovitosti byly v souladu s návrhem žalobkyně přikázány do jejího vlastnictví a žalobkyni bylo uloženo, aby žalovanému vyplatila vypořádací podíl ve výši poloviny obvyklé ceny nemovitostí. Tento způsob vypořádání pak zajišťuje rovnost podílů pro případ, že každý z účastníků bude i nadále splácet polovinu úvěru.
4. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky rozhodl okresní soud podle § 142 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále též o. s. ř.) tak, že žalobkyni, který měl plný úspěch ve věci, přiznal náhradu nákladů řízení v požadované výši odpovídající polovině zaplaceného soudního poplatku. O náhradě nákladů státu pak okresní soud rozhodl tak, že podle § 148 odst. 1 o. s. ř. uložil náhradu těchto nákladů spočívající v zaplaceném znalečném neúspěšnému žalovanému.
5. Proti uvedenému rozsudku podal žalovaný včasné odvolání. Namítal, že řízení před okresním soudem bylo postiženou závažnou vadou. Rozsudek byl totiž vyhlášen po jednání, jehož se žalovaný nemohl zúčastnit a prezentovat tak svůj závěrečný návrh. Původně stanovený termín třetího jednání 31. 10. 2018 byl posunut o den dříve, o čemž se žalovaný nedozvěděl, a má podezření, že mu žalobkyně změnu termínu zatajila, když oba mají společnou poštovní schránku. Žalovaný pobývá obvykle z pracovních důvodů přes týden mimo své bydliště. Žalovaný se přitom jednání chtěl zúčastnit, uspořádal si proto v tomto směru své pracovní povinnosti, avšak když dne 30. 10. 2018 večer přijel do svého bydliště, žalobkyně mu sdělila, že jednání již ten den proběhlo. Dne 31. 10. 2018 se žalovaný dostavil k okresnímu soudu a tam mu bylo potvrzeno, že jednání proběhlo předchozí den. Žalovaný tak nebyl poučen o koncentraci řízení, ani o možnosti podat návrh na neúčinnost doručení předvolání.
6. Dále namítal, že při prvním jednání pak žalobkyně požadovala, aby nemovitosti byly přikázány do vlastnictví žalovaného a jí byl vyplacen vypořádací podíl. Již tehdy žalovaný upozorňoval, že do nemovitostí investoval značné prostředky ze svého výlučného vlastnictví již před uzavřením manželství s žalobkyní, a že o tyto prostředky bude třeba snížit vypořádací podíl pro žalobkyni. Při závěrečném jednání okresního soudu pak žalobkyně změnila svůj návrh a požadovala přikázání nemovitostí do svého vlastnictví. Žalovaný podrobně popsal, že za žalobkyni hradil stavební spoření, dále jak byly podle něj spláceny úvěry použité účastníky na zakoupení nemovitostí, a jaké investice do nemovitostí provedl před uzavřením manželství s žalobkyní, přičemž tyto investice z výlučných prostředků žalovaného dosáhly částky 447 682 Kč a celkový vnos žalovaného do nemovitostí, včetně splátek stavebního spoření, činil 509 182 Kč.
7. Žalovaný proto navrhl, aby krajský soud změnil odvoláním napadený rozsudek tak, že přikáže nemovitosti do vlastnictví žalovaného a uloží žalovanému zaplatit žalobkyni vypořádací podíl ve výši rozdílu mezi polovinou ceny nemovitostí a vyšší prostředků investovaných žalovaným do nemovitostí, tj. ve výši 715 818 Kč.

8. Žalobkyně se k odvolání vyjádřila tak, že rozsudek okresního soudu považuje za správný. Měla za to, že žalovaný byl okresním soudem řádně předvolán i k třetímu jednání ve věci, při němž byl vyhlášen rozsudek; žalovaný se k tomuto jednání bez omluvy nedostavil, a nepodal ani návrh na určení, že doručení předvolání k tomuto jednání nebylo účinné. Při třetím jednání okresního soudu pak byla vyhlášena koncentrace řízení jak ve smyslu § 118b o. s. ř., tak ve smyslu § 119a o. s. ř., takže žalovaný nemůže v odvolání uvádět nové skutečnosti a důkazy. V řízení před okresním soudem žalovaný netvrdil ani neprokazoval skutečnosti uvedené v odvolání o údajných investicích do nemovitostí. Předmětem řízení tak nebyly žádné nároky vyplývající z těchto investic, nýbrž pouze zrušení a vypořádání spoluvlastnictví. Pokud pak nějaké investice byly učiněny, stalo se tak na základě dohody účastníků, a žalobkyně namítá promlčení nároků žalobce z toho vzniklých.
9. Co se týče okresním soudem zvoleného způsobu vypořádání, pak tento vychází z faktu, že oba účastníci projevili o nemovitosti zájem, přičemž pouze žalobkyně prokázala ochotu a zejména schopnost zaplatit žalovanému vypořádací podíl ve výši poloviny obvyklé ceny nemovitostí v přiměřené lhůtě. Naopak žalovaný avizoval, že by musel vypořádací podíl splácet, aniž by specifikoval, v jaké době by k jeho zaplacení došlo, poukazoval na svou nesolventnost, existující závazky a tři vyživovací povinnosti. Vyplacení vypořádacího podílu žalobkyní umožní žalovanému vyřešit jeho bytovou situaci. Oddalováním rozhodnutí o vypořádání pak žalobkyně může přijít o možnost úvěru na vyplacení vypořádacího podílu žalovanému, který jí byl přislíben. Neuspořádané vztahy účastníků pak narušují jejich životy a zejména životy jejich dětí. Žalobkyně proto navrhla potvrzení rozsudku okresního soudu.
10. Krajský soud přezkoumal odvoláním napadený rozsudek, a to jak z pohledu odvolacích námitek, tak ze všech ostatních přípustných odvolacích důvodů, byť v odvolání neuvedených (§ 212a odst. 1 o. s. ř.), a dospěl k závěru, že odvolání není opodstatněné.
11. Podle obsahu spisu žalovaný ve vyjádření k žalobě, což bylo jediné podání, které zaslal okresnímu soudu, u sebe neuvedl žádnou adresu. Žalovaný byl osobně přítomen u jednání okresního soudu dne 8. 11. 2017 a dne 10. 5. 2018. Všechny zásilky okresního soudu byly žalovanému doručovány na adresu [REDAKCE], [REDAKCE], což je i adresa trvalého pobytu žalovaného, a byly mu doručeny vhozením do schránky (s výjimkou žaloby, která byla uložena na poště, kde si ji žalovaný následně vyzvedl). Takto mu byla nepochybně doručena žaloba ve věci dne 1. 9. 2017, předvolání k prvním dvěma jednáním okresního soudu dne 25. 10. 2017 a dne 26. 4. 2018, usnesení o ustanovení znalkyně a znalecký posudek s usnesením o znalečném, a zjevně i předvolání k původnímu termínu třetího jednání dne 14. 8. 2018, což bylo úterý. Žalovaný nikdy nedal najevo, že by byl s doručováním nějaký problém, ani okresní soud nepožádal o doručování na jinou adresu.
12. Stejným způsobem bylo žalovanému doručeno i vyrozumění o změně termínu třetího jednání, a to dne 17. 8. 2018, což byl pátek. Doručení za těchto okolností proběhlo v souladu se zákonem (viz § 46b písm. a), § 50 odst. 1 o. s. ř.). Návrh na rozhodnutí o neúčinnosti doručení vyrozumění o změně termínu jednání podle § 50d o. s. ř. žalovaný nepodal, ač k tomu nepochybně měl dostatek času. Ani na výzvu krajského soudu žalovaný neoznačil důkazy ke svému tvrzení, že žalobkyně mu existenci zásilky obsahující vyrozumění o změně termínu třetího jednání okresního soudu úmyslně zatajila, s výjimkou návrhu na výslech žalobkyně, která však pochybení v tomto směru popřela a se svým výsledkem nesouhlasila. Krajský soud pak k tomu též poznamenává, že s ohledem na to, co o svém pobytu v místě bydliště žalovaný uvedl, se jeví krajně nepravděpodobným, že by se žalovanému dostalo do rukou původní předvolání, zatímco vyrozumění o změně termínu nikoli. Obě zásilky byly totiž vhozeny do schránky žalovaného tentýž týden.
13. Krajský soud tedy uzavírá, že řízení před okresním soudem nebylo postiženo žalovaným tvrzenou vadou. Žalovaný byl řádně a v souladu se zákonem vyrozuměn o změně termínu třetího jednání

okresního soudu, a k tomuto jednání se bez omluvy nedostavil. Proto jsou vůči němu účinné jak poučení podle § 118b o. s. ř., tak zejména poučení podle § 119a o. s. ř. o tom, že všechna rozhodná tvrzení musí uvést a všechny důkazy označit předtím, než okresní soud ve věci rozhodne. Žalovaný netvrdil, že by byl dán jiný důvod uvedený v § 205a o. s. ř., který by mu umožňoval uvádět nové skutečnosti a důkazy v odvolacím řízení, a ani ze spisu nic takového neplyne. Všechna nová tvrzení žalovaného o investicích do domu apod. uvedená v odvolání proto nejsou odvolacím důvodem, tj. krajský soud k nim při rozhodování o odvolání žalovaného nepřihlížel. Navíc podle § 216 odst. 2 o. s. ř. v odvolacím řízení nelze uplatnit nový nárok, a požadavky žalovaného na širší vypořádání účastníků ve smyslu § 1148 odst. 1 o. z. v tomto řízení novými nároky jsou.

14. Vzhledem k výše uvedenému pak okresní soud správně a v potřebném rozsahu zjistil skutkový stav věci, a jeho skutkové závěry ve stručnosti popsané výše proto krajský soud zcela převzal.
15. Okresní soud po právní stránce dospěl ke správnému závěru, že jsou splněny zákonné podmínky pro zrušení a vypořádání spoluvlastnictví ve smyslu § 1140 a § 1143 o. z., a zvolil správný způsob vypořádání přikázáním věci do vlastnictví jednoho ze spoluvlastníků, když reálné rozdělení věci (z uživatelského hlediska rodinného domu se zahradou) není dobře možné (§ 1147 o. z.). Správně také stanovil přiměřenou náhradu za pozbytí spoluvlastnictví ve výši poloviny obvyklé ceny nemovitostí (§ 1147 o. z.).
16. Okresní soud nemohl vypořádat žádné pohledávky a dluhy účastníků související s předmětnými nemovitostmi (§ 1148 odst. 1 o. z.), neboť nic takového před okresním soudem žádný z účastníků nenavrl a neposkytl k tomu odpovídající skutková tvrzení. Pokud žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že „prosí o zohlednění toho, že žalobkyni v době, kdy byla nezletilá a nevýdělečně činná, platil stavební spoření,“ pak ať již má žalovaný z uvedeného důvodu vůči žalobkyni nějaké právo nebo ne, v každém případě před okresním soudem jasně neuvedl, zda a jaký nárok z tohoto titulu uplatňuje, a navíc nejde o pohledávku související s předmětnými nemovitostmi (existence takové pohledávky není vůbec závislá na skutečnosti, že se účastníci stali spoluvlastníky předmětných nemovitostí).
17. Krajský soud znovu zdůrazňuje, že žalovaný měl k uplatnění případných nároků podle § 1148 odst. 1 o. z. v průběhu řízení dostatečný prostor. Nicméně pokud tak v tomto řízení neučinil, nebrání mu rozhodnutí o zrušení a vypořádání spoluvlastnictví, které tyto nároky nezohledňuje, v tom, aby své případné nároky uplatnil v samostatném řízení.
18. Konečně okresní soud rozhodl správně i v tom směru, že předmětné nemovitosti přikázal do vlastnictví žalobkyně. Jak na to správně poukázala žalobkyně ve vyjádření k odvolání, sám žalovaný ve svém vyjádření k žalobě poukazoval na své poměry s tím, že si odmítá vzít úvěr na vyplacení vypořádacího podílu, který hodlá splácet měsíčními splátkami, pak bylo zjevné, že přikázání nemovitostí do vlastnictví žalovaného přichází v úvahu jen tehdy, pokud by žalovaná s takovým způsobem úhrady vypořádacího podílu souhlasila. Pokud však žalobkyně projevila ochotu vyplatit vypořádací podíl v relativně krátké době, za pomoci úvěru, který má přislíben, pak bylo na místě přikázat nemovitosti do vlastnictví žalobkyně.
19. Rozsudek okresního soudu ve věci samé je tedy správný. Okresní soud správně rozhodl i o nákladech řízení účastníků i státu, a to jak co do základu, tak co do výše. Z těchto důvodů proto krajský soud podle § 219 o. s. ř. potvrdil odvoláním napadený rozsudek okresního soudu tak, jak je uvedeno výše.
20. Výrok o nákladech odvolacího řízení se opírá o § 224 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 142 odst. 1 o. s. ř. Žalobkyně měla v odvolacím řízení plný úspěch, žalovaný je proto povinen nahradit jí vynaložené náklady odvolacího řízení, tedy odměnu advokáta za tři úkony právní služby (převzetí zastoupení, sepsání vyjádření k žalobě, účast u jednání krajského soudu) podle § 7 ve spojení s § 8 odst. 5 vyhl. č. 177/1996 Sb. ze základu 1 225 000 Kč, tj. ve výši 13 220 Kč

za jeden úkon, tři paušální náhrady hotových výdajů po 300 Kč podle § 13 odst. 3 cit. vyhl., dále jízdné advokáta k jednání krajského soudu na trase Chrudim – Pardubice a zpět, celkem 26 km, ve výši 158 Kč, a DPH z odměny a náhrad advokáta v sazbě 21%, tedy celkem 49 269 Kč. Podle § 149 odst. 1 o. s. ř. jsou náklady řízení splatné k rukám advokáta. Lhůta k plnění byla stanovena podle § 160 odst. 1 o. s. ř., neboť krajský soud neshledal důvody pro stanovení lhůty delší.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze za podmínek uvedených v § 237 a § 238 o. s. ř. podat dovolání do dvou měsíců od doručení jeho písemného vyhotovení. Dovolání se podává dvojmo k Okresnímu soudu v Chrudimi. O přípustnosti dovolání a o dovolání samém rozhoduje Nejvyšší soud.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může se oprávněný domáhat splnění návrhem na soudní výkon rozhodnutí či exekuci.

Pardubice 16. května 2019

JUDr. Bořivoj Hájek v. r.
předseda senátu